

Commissievergadering d.d. 17 juni 2026

Toekomstgericht Landelijk Gebied Drenthe; Statenstuk 2026-30

Bijdrage van Gertjan Zuur

Voorzitter,

Het CDA is positief kritisch over het TLGD zoals het nu voorligt. We zijn positief over doelsturing; het centraal stellen van vakmanschap. We zijn voorstander van gebiedsgerichte samenwerking van onderop. Dat we deze moeilijke klus in verbinding kunnen doen. En dat lukt ook, zien we in Veenhuizen en bij de Stichting Boerengrond Drentse Aa. Ook in het buitengebied Coevorden is een mooi initiatief gaande. Onze fractie roept het college op om die initiatieven aan te moedigen en waar nodig/mogelijk ook financieel te ondersteunen.

Voor het CDA Drenthe staat één ding voorop: **een leefbaar platteland met toekomst**. Dat betekent een sterke landbouw, vitale natuur én ruimte voor ontwikkeling.

Dat wij positief kritisch zijn over het TLGD, over de kaders die het meegeeft en over de aanpak gebiedsgerichte processen, wil niet zeggen dat wij zonder zorgen zijn. Ik loop de vier belangrijkste zorgpunten bij langs, te weten: borging, zonering, financiën en handhaving.

Borging van instrumenten

Shakespeare zou zeggen: To borg or not to borg. In de bouwstenen en instrumentenkoffer worden verschillende maatregelen genoemd om te komen tot stikstofreductie. Een aantal is in wetenschap en rechtszaal getoetst. Maar lang niet alle. CDA roept op om vooral te beginnen met die instrumenten die geborgd zijn en bewezen werken. En om intussen als IPO gezamenlijk verder te werken aan borging. Maar het CDA roept ook op tot goede communicatie, voorlichting en verwachtingsmanagement. We moeten eerlijk communiceren wat nog aangevochten kan worden.

Kan GS ons voorzien van een overzicht van instrumenten en de mate waarin er sprake is van geborgde maatregelen? Wat wil GS doen aan vergroting van het aantal geborgde maatregelen?

Zonering

Door de voorgestelde zonering van 1000 meter is onduidelijk wat er op de scheidslijn van natura2000 gebied en landbouwgebied mag worden ondernomen

of moet worden gelaten. De zones zijn nodig omdat vanuit stikstofbronnen stikstof in deze gebieden neerslaat. Echter uit onderzoek van de UvA blijkt dat de grootste neerslag binnen 500 meter neerslaat. Andere provincies gebruiken ook die afstand.

Waarom dan 1000 meter in Drenthe? Kan GS daar een reactie opgeven? Wij overwegen namelijk een amendement om te kiezen voor 500 meter zoals Gelderland of de maatwerkmethode van Friesland of Overijssel.

Financiën

CDA heeft grote zorgen over de verbouwing die wij starten en het budget wat niet duidelijk is.

Ook weten wij dat door de problemen met vergunningverlening boeren hun innovaties niet kunnen financieren. Vraag aan GS: wat kunnen wij als provincie hieraan doen? Is er een Drents landbouw-innovatiefonds nodig?

Handhaving

Stel, er zijn voldoende geborgde maatregelen, de zonering is uitgewerkt en de financiën gegarandeerd, dan zijn we er nog niet. Want hoe komt de trein in beweging?

GS stelt voor om veehouders een individuele taakstelling op te leggen, die gekoppeld is aan fosfaatrechten. Maar het invoeren van het fosfaatrechtenstelsel was al enorm ingewikkeld en heeft ook voor vele knelgevallen, met rechtszaken die nog steeds lopen, en ongewenste waterbedefferen gezorgd. We zitten ook nog steeds met onopgeloste knelgevallen van het vorige stelsel, zoals de PAS melders en interimmers.

Heeft de provincie de valkuilen en geitenpaadjes van een koppeling met fosfaatrechten scherp in beeld? Hoe gaan we knelgevallen en schadelijke weglekeffecten voorkomen? Wie helpt de provincie daarbij? Is het juridisch houdbaar, en zal de mededingingsautoriteit in Brussel dit accepteren? Hoe moet dit zwaluwstaarten met het Rijk en de provincies om ons heen?

Voorzitter afrondend:

We zijn positief kritisch. We komen uit een periode van stilstand en onzekerheid voor onze agrarische sector. Niemand vindt het leuk om moeilijke beslissingen te nemen, ook wij niet. Maar ervoor weglopen betekent dat we willekeur of zelfs een koude sanering accepteren. Dat we anderen de dupe laten worden, omdat wij geen verantwoordelijkheid durven te nemen. En dat, dat is niet waarom wij hier zitten.